

Een onverdroten strijd voor vaccinale preventie

Tussen de zeer gediversifieerde lezingen door, stelde professor Pierre Van Damme zich op de negende editie van het Valentijn Vaccinatiesymposium met zijn infoflashes nog maar eens als klokkenluider op: vaccins bestaan, maar te vaak worden ze onvoldoende gebruikt. Met als gevolg dramatische situaties, ook bij ons. | Dr. Michèle Langendries

Nadat de 53 landen van de Europese Regio van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) tien jaar polio-vrij waren geweest, moest Tadzjikistan in 2010 plots tegen een polio-epidemie optornen (*). Men telde er niet minder dan 712 gevallen van acute slappe verlamming, waarvan er 458 door een laboratorium als polio werden gediagnosticeerd. Op

7 februari 2011 kwam officieel de aankondiging dat er geen nieuwe gevallen meer waren. "De WGO en verschillende missies hebben alles in het werk gesteld om de transmissie zo snel mogelijk in te dijken", zegt professor Van Damme. "Het laatste gerapporteerde geval dateert van 4 juli 2010. Er waren ook enkele gevallen in Rusland, Turkmenistan en Kazachstan. Dit kan

▲ De recente mazelenepidemie in Frankrijk blijkt te zijn ontstaan in scoutskampen.

Richtlijnen voor kinkhoestvaccinatie (HGR, mei 2009)

De Hoge Gezondheidsraad (HGR) beveelt aan tegen kinkhoest stipt te vaccineren met telkens een dosis op 8, 12 en 16 weken, evenals op 15 maanden. Om ook zeer jonge, nog niet gevaccineerde of onvoldoende gevaccineerde zuigelingen te beschermen, adviseert de HGR een booster met het volwassenreivaccin op de leeftijd van 14-16 jaar. Dit sluit aan bij het principe van de cocoonvaccinatie, waarbij men de omgeving vaccineert om niet-immune personen te vrijwaren.

Voorts zou men kunnen overwegen alle volwassenen om de tien jaar te hervaccineren, maar dat is amper haalbaar. Daarentegen wordt vaccinatie sterk aánbevolen in de volgende categorieën:

- Jonge en toekomstige ouders
- Grootouders
- Onthaalmoeders
- Verzorgend personeel van pediatrie diensten, bevallingsklinieken en kinderdagverblijven.

het topje van de ijsberg zijn, want niet alle infecties zijn klinisch detecteerbaar. Plaatselijk is er een hele reeks immunisatiedagen georganiseerd, om de poliovrije status van de Europese WGO-Regio te garanderen, en vroeg of laat ook van de wereld." De deadline om polio van de aardbol te vegen, is 2015. Dat is volgens Pierre Van Damme perfect haalbaar.

Mazelen aan onze zuidergrens

Dichter bij ons bed heeft Bulgarije recentelijk te kampen gehad met enkele niet te onderschatten epidemieën van mazelen. Cijfers over één van deze incidenten geven een idee van de omvang: 24.000 gevallen van infectie en 24 sterfgevallen, met een grote concentratie bij de Roma, die notoir door heel Europa migreren en op die manier voor verdere verspreiding kunnen zorgen. Ook Frankrijk kijkt momenteel aan tegen een incidentie van 1.000 gevallen per maand, wat statistisch overeenstemt met één sterfgeval in diezelfde tijdspanne. De epidemie blijkt te zijn ontstaan in scoutskampen. De piek trad op in oktober 2010, met op korte tijd de registratie van bijna 2.000 gevallen, waarvan een groot deel bevestigd is door dosering van antistoffen of PCR. Franse schoolartsen schatten dat 50% van de gevallen niet gerapporteerd is. Professor Van Damme: "De getroffen patiënten zijn vooral mensen boven de leeftijd van 20 jaar en kinderen jonger dan 1 jaar. Een groot deel was niet gevaccineerd of kreeg maar één dosis. Slechts een klein percentage van de zieke kinderen had twee dosissen gekregen." Naast de Vlaamse vaccinatiecouverture bij jonge kinderen, die hoger ligt dan 95%, haalde Frankrijk in 2006 niet meer dan 80% op de leeftijd van 24 maanden, en 90% in 2007. Veel kinderen krijgen de tweede

dosis niet, waardoor er een hoge vatbaarheid bestaat bij adolescenten.

Het verhaal van Lore

Heel stil werd het in de Aula van Campus Drie Eiken toen Katrien voor de micro plaatsnam. Op 7 november van vorig jaar verloor zij en haar man Danny hun twee maanden oude dochtertje Lore aan de gevolgen van kinkhoest. Aan dit pijnlijke verlies ging een al even pijnlijke hospitalisatiegeschiedenis vooraf, waarbij artsen wanhopig probeerden de onverzettelijke achteruitgang van de lichaamsfuncties onder controle te brengen. In de maanden die volgden op de dood van Lore zochten de ouders uit waar het fout was gelopen. Zodra Katrien haar verhaal aanvat, wordt duidelijk dat ze behoort tot de meer mondige laag van de bevolking, die informanten vlot gehoor verleent. Toch kan ze het met stelligheid aangeven: geen enkele arts heeft ooit met haar het concept van de cocoonvaccinatie doorgesproken. Ook in het stapeltje documentatie dat ze als toekomstige moeder had gekregen, was er nergens een spoor te ontdekken. Katrien en Danny staken hier en daar hun licht op en beseften dat artsen ofwel weinig vertrouwd zijn met preventie maatregelen tegen kinkhoest bij zeer jonge zuigelingen, ofwel er met enige onverschilligheid tegenover staan. Gelijk welke arts die een vrouw met kinderwens over de vloer krijgt, kan haar de nodige inlichtingen geven (zie kader) en vermijden dat een verhaal als dat van Lore zich in de toekomst opnieuw moet voordoen. ♦

(* Ook Centraal-Azië behoort tot de regio Europa van de WGO.

Het negende Valentijn Vaccinatiesymposium van het Centrum voor de Evaluatie van Vaccinaties, Universiteit Antwerpen, vond plaats op 18 februari jongstleden.